Miseruha (casula)

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	13634
Készítés ideje:	18. SZÁZAD 1. FELE
Készítés helye:	Magyarország
Anyag:	bőr
Technika:	dúccal nyomott; festett; poncolt
Méretek:	hosszúság: 99 cm szélesség: 63 cm hosszúság: 196 cm

A bőrművesség önálló ága a bőrkárpitkészítés, melynek titkait a céhek szigorúan őrizték. Bőrből nemcsak a falakat borító színes, festett és aranyozott kárpitok, hanem antependiumok és miseruhák is készültek a 17-18. században. A bőr – az egykorú elképzelések szerint – távol tartotta a pestist, használatának praktikus oka pedig az, hogy a zarándoklatok és körmenetek során az időjárás változásainak is ellenállt.

A bőr miseruhák alapszíne a liturgikus színeken kívül gyakran kék, ami a kor Mária-tiszteletéről tanúskodik. Egykorú leírásokból tudjuk, hogy a kárpithoz használt bőrt áztatták, simították, majd az egyforma méretre vágott darabok teljes felületét beezüstözték. Az ezüstös felületet firnisszel kezelték, hogy arany színű legyen. A mintát dúccal nyomták a kárpitra, arra színes festékkel festettek, végül az egész felületet különféle mintájú poncolószerszámokkal díszítették.

A nagy francia Enciklopédia egy másik eljárásról tudósít: az előkészített bőrt pozitív és negatív forma között préselték, majd a préselt díszítést a megfelelő helyeken aranyozták, illetve olajos festékkel festették. Magyar mesterekről nem maradt ránk forrás, de a tárgyak tanúsága szerint a mai Magyarország nyugati részében, elsősorban a 18. században működhettek ilyen műhelyek. Az itt bemutatott darab a gyűjteményben őrzött bőr miseruhák egyik legszebbike.

Irodalom

- Gyulai Éva: Kultusz és valóság. Rákóczi-relikviák egyházi gyűjteményekben. A felsővadászi Rákóczi-casula. *Történeti Muzeológiai Szemle. A Magyar Múzeumi Történész Társulat Évkönyve*, 7. (2007). 2007. - 5-31:8-10.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - bőr, papír 3.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/107. (Prékopa Ágnes)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum